

Kung quanh vụ làm giả hồ sơ để đưa trẻ em ra nước ngoài làm con nuôi ở Nam Định:

NHIỀU ĐỊA PHƯƠNG KHÁC CŨNG CÓ "DẤU HIỆU BẤT THƯỜNG"

Vụ án làm giả hồ sơ tài liệu để đưa trẻ em ra nước ngoài làm con nuôi xảy ra tại Trung tâm Trợ giúp nhân đạo huyện Yên Yên và Trung tâm Bảo trợ xã hội huyện Trực Ninh đang được Công an tỉnh Nam Định điều tra rất quyết liệt, nhằm xử lý nghiêm minh những kẻ lợi dụng chính sách nhân đạo để trục lợi.

Tuy nhiên, có một vấn đề đặt ra là, các hồ sơ cho nhận con nuôi có yếu tố nước ngoài tại Việt Nam được pháp luật quy định rất chặt chẽ, vậy tại sao tội phạm trong lĩnh vực này vẫn cứ xảy ra?

PV Chuyên đề ANTG đã có cuộc trao đổi với TS Vũ Đức Long - Cục trưởng Cục Con nuôi quốc tế, Bộ Tư pháp - xung quanh vấn đề này.

TIẾN SĨ VŨ ĐỨC LONG

Sau đó, Cục sẽ gửi thư đề nghị cơ sở nuôi dưỡng địa phương có nuôi trẻ em bị bỏ rơi để nghị giới thiệu trẻ. Lúc đó, Sở Tư pháp địa phương mới kết hợp với cơ sở nuôi dưỡng làm thủ tục giới thiệu trẻ lên Bộ Tư pháp.

Cục Con nuôi quốc tế sẽ thẩm định hồ sơ của trẻ do địa phương gửi lên, nếu thấy đầy đủ, hợp lệ thì sẽ làm công văn đề nghị Sở Tư pháp địa phương cùng với cơ sở nuôi dưỡng trẻ làm hồ sơ con nuôi. Hồ sơ của trẻ phải đủ 11 loại giấy tờ, gồm: Bản sao giấy khai sinh, Giấy đồng ý cho trẻ làm con nuôi, Bản tường trình của người phát hiện trẻ bị bỏ rơi, Cam kết của người đứng đầu cơ sở nuôi dưỡng về việc trẻ em không được người trong nước nhận làm con nuôi... cùng

nhiều thứ giấy tờ khác. Sở Tư pháp địa phương phải có văn bản xác định trẻ đủ điều kiện làm con nuôi quốc tế. Bộ hồ sơ phải đảm bảo tất cả các giấy tờ này mới là hợp lệ.

Sau đó, Cục Con nuôi quốc tế sẽ gửi thư đồng ý đề nghị địa phương cho trẻ đi làm con nuôi cùng bộ hồ sơ hợp lệ của người xin con nuôi về Sở Tư pháp địa phương.

Sở Tư pháp địa phương sẽ trình hồ sơ lên UBND tỉnh đề nghị Chủ tịch hoặc Phó chủ tịch UBND ký quyết định đồng ý cho trẻ đi làm con nuôi người nước ngoài.

Khi mọi thủ tục hồ sơ như đã nói ở trên hoàn tất thì địa phương mới bàn giao trẻ cho người nước ngoài.

Thường thì phải mất ít nhất từ 4 đến 6 tháng mới có thể xong toàn bộ quy trình này.

PV: Thưa ông, quy trình là như vậy nhưng có trường hợp nào người xin con nuôi ở nước ngoài trực tiếp giao dịch với người có trẻ hoặc cơ sở nuôi dưỡng ở Việt Nam hay không?

TS Vũ Đức Long: Không ai được phép làm như vậy. Người nước ngoài muốn xin con nuôi Việt Nam buộc phải thông qua các tổ chức con nuôi quốc tế. Quy định này nhằm ngăn chặn tình trạng móc nối giữa trong và ngoài nước để buôn bán trẻ. Hiện nay có 69 văn phòng đại diện của các tổ chức con nuôi quốc tế được Bộ Tư pháp cấp phép hoạt động tại Việt Nam.

PV: Quy định các loại giấy tờ để đưa một đứa trẻ bỏ rơi đi làm con nuôi người nước ngoài chặt chẽ như vậy, nhưng tại sao ở Nam Định người ta vẫn lợi dụng để làm giả được, thưa ông?

TS Vũ Đức Long: Đúng là hồ sơ thì quy định chặt chẽ nhưng quy trình giải quyết vấn đề con nuôi đang có những điểm bất hợp lý. Tại Việt Nam, địa phương là nơi nuôi trẻ, đồng thời cũng là nơi ghép hồ sơ của trẻ cho người nước ngoài. Cục Con nuôi quốc tế chỉ xem xét trên hồ sơ giấy tờ địa phương gửi lên, xét thấy đủ và đúng pháp luật là duyệt ký, còn đứa trẻ ấy sẽ được cho người nước ngoài nào nhận làm con nuôi thì lại hoàn toàn do địa phương quyết định. Quy trình này dễ nảy sinh sơ hở, thậm chí tiêu cực vì không loại trừ trường hợp phía tổ chức nước ngoài thỏa thuận ngầm với địa phương trước khi gửi hồ sơ lên Cục Con nuôi quốc tế.

Trong khi đó, ở Trung Quốc thì tất cả đầu mối cho và nhận đều tập trung ở Bộ Tư pháp. Địa phương có trẻ sẽ không biết trước được đứa trẻ đó sẽ được Bộ Tư pháp

● HỒ SƠ QUY ĐỊNH CHẶT NHƯNG QUY TRÌNH BẤT HỢP LÝ

PV: Một em bé muốn đưa được ra nước ngoài làm con nuôi phải có tới 11 loại giấy tờ, như vậy có quá chặt chẽ không, thưa ông?

TS Vũ Đức Long: Tôi khẳng định, các quy định của Việt Nam trong lĩnh vực này là khá chặt chẽ, thậm chí còn chặt chẽ hơn nhiều một số nước trong khu vực và trên thế giới.

Một người nước ngoài muốn xin con nuôi tại Việt Nam trước hết phải nộp hồ sơ ở Cục Con nuôi quốc tế, Bộ Tư pháp. Đối với người xin con nuôi là công dân thường trú tại các nước đã ký kết điều ước quốc tế về hợp tác nuôi con nuôi với Việt Nam thì gồm 8 loại giấy tờ. Còn đối với công dân thường trú tại các nước chưa ký kết điều ước thì số giấy tờ còn phải nhiều hơn. Nếu xét thấy hồ sơ hợp

Tôi nghĩ, đây là một mô hình hay, cần phải học tập. Bộ Tư pháp sẽ có Dự thảo Luật Con nuôi quốc tế trình Quốc hội trong năm 2009 theo hướng này.

● VỤ VIỆC Ở NAM ĐỊNH, CỤC CON NUÔI QUỐC TẾ ĐÃ TÙNG CÓ CÔNG VĂN CẢNH BÁO

PV: Một đứa trẻ từ lúc bị bỏ rơi đến khi được đưa ra nước ngoài làm con nuôi phải có tới 11 loại giấy tờ, trong đó có những giấy tờ chứng minh nguồn gốc, tại sao trong vụ việc ở Nam Định, người ta vẫn biến báo được nguồn gốc đứa trẻ?

TS Vũ Đức Long: Một đứa trẻ từ lúc bị bỏ rơi đến khi được làm con nuôi người nước ngoài phải trải qua hai giai đoạn. Giai đoạn thứ nhất là từ lúc bị bỏ rơi đến lúc vào Trung tâm nuôi dưỡng. Giai đoạn thứ hai là từ Trung tâm nuôi dưỡng đi làm con nuôi người nước ngoài.

Hồ sơ của đứa trẻ mà tôi nói là chặt chẽ chỉ ở giai đoạn thứ hai. Còn ở giai đoạn thứ nhất, các loại giấy tờ trước khi đưa trẻ vào cơ sở nuôi dưỡng như: Bản tường trình của người phát hiện trẻ bị bỏ rơi, Biên bản về việc trẻ bị bỏ rơi,

Giấy khai sinh... lại là cả một vấn đề nan giải. Chẳng hạn như đứa trẻ này có mẹ, thậm chí mẹ được "cò" đưa về nuôi dưỡng từ khi mang thai, nhưng khi ra trình báo với UBND xã, phường để làm giấy khai sinh thì "cò" lại bịa ra chuyện đêm qua hay rạng sáng này ở đằng sau vườn hoặc trước ngõ nhà tôi. Thế là đứa trẻ lập tức được phù phép thành "bỏ rơi". Chúng tôi đã từng phát hiện ra trường hợp, ông chồng làm bản tường trình là đã cùng với vợ nhặt được cháu bé và cả hai cùng đưa cháu vào cơ sở nuôi dưỡng. Nhưng khi phỏng vấn riêng bà vợ thì bà vợ trả lời rằng: "28 năm nay ở làng này chưa từng nhặt được đứa bé nào bị bỏ rơi cả".

Như vậy thì ngay từ khi làm giấy tờ cho một đứa trẻ trước khi đưa vào cơ sở nuôi dưỡng, vì trục lợi họ đã biến đứa trẻ mà họ mua được thành đứa trẻ bị bỏ rơi thì việc thẩm tra tính chân thực của các lời khai, các tường trình phải do chính quyền cơ sở làm. Nếu từ khâu này mà người ta cố tình gian dối thì Cục Con nuôi quốc tế cũng đành chịu. Ví dụ như Giấy

khai sinh chẳng hạn, người ta gian dối về nguồn gốc đứa trẻ khi làm giấy khai sinh nhưng đã làm được giấy rồi, xã phường đã ký đóng dấu rồi là giấy đó hợp pháp, Cục làm sao bác được.

PV: Khi thẩm định hồ sơ của các trường hợp ở Nam Định, Cục có phát hiện thấy dấu hiệu gì bất thường không, thưa ông?

TS Vũ Đức Long: Chúng tôi đã thẩm định 338 hồ sơ ở Nam Định. Hai dấu hiệu bất thường mà Cục phát hiện ra khi thẩm định các hồ sơ ở đây là:

Thứ nhất, trẻ bị bỏ rơi vào đây tương đối nhiều, nhiều hơn các địa phương lân cận. Điều này dẫn đến nghi ngờ có thể có ai đó đã đạo diễn việc gom trẻ từ các địa phương khác đem về đây.

Thứ hai là, cơ sở nuôi dưỡng Ý Yên và Trực Ninh đều do cấp huyện quản lý chứ không phải do cấp tỉnh khiến chúng tôi phân vân về sự chặt chẽ và chuyên nghiệp trong công tác quản lý ở đây. Hơn thế ở Cơ sở nuôi dưỡng Trực Ninh trong khi ông bố làm giám đốc mà ông con lại làm kế toán thì rõ ràng rất dễ dẫn đến nghi ngờ sự

thiếu minh bạch về vấn đề tài chính.

PV: Khi phát hiện thấy những dấu hiệu bất thường đó, Cục im lặng hay có động thái gì?

TS Vũ Đức Long: Đích thân tôi đã đi kiểm tra ở Nam Định 2 lần, đã cảnh báo trong cuộc họp với sự có mặt của đầy đủ các cơ quan ban ngành chức năng. Sau đó Bộ Tư pháp cũng đã gửi công văn tới nhiều địa phương, trong đó có Nam Định để cảnh báo.

PV: Như vậy có nghĩa là tình trạng này không chỉ có ở riêng Nam Định?

TS Vũ Đức Long: Đúng thế, ngoài Nam Định còn có một số địa phương khác chúng tôi đã cảnh báo như: Tuyên Quang, Thái Nguyên, Lạng Sơn, Phú Thọ, Bắc Cạn, Hòa Bình, Đà Nẵng, Bình Thuận, Bắc Ninh, An Giang, Bà Rịa - Vũng Tàu, TP Hồ Chí Minh... Nếu ở những nơi này, công tác kiểm tra giám sát không thường xuyên và chặt chẽ thì rất có thể hậu quả xấu sẽ xảy ra.

PV: Xin cảm ơn Cục trưởng.

ĐẶNG HUYỀN
(Thực hiện)

ĐẰNG SAU VỤ "KHỦNG BỐ KÉP"...

(Tiếp theo trang 20)

năm. Được biết, tình hình chính trường Thổ Nhĩ Kỳ hiện vẫn căng thẳng do mâu thuẫn gia tăng giữa đảng Công lý và Phát triển với đảng của các thành viên theo chủ nghĩa thế tục.

Vụ xét xử 86 người vì bị cáo buộc âm mưu lật đổ chính phủ cũng được coi là "ngòi nổ" cho vụ khủng bố tối 27-7 bởi trong số những người bị bắt có 2 tướng về hưu là Hursit Tolon và Sener Eruygur, nhà báo danh tiếng Mustafa Balbay, cùng người đứng đầu Tổ chức Thương mại Ankara Sinan Aygun. Đây là những nhân vật có tiếng trên chính trường và vụ xét xử sắp tới cũng thu hút sự quan tâm đặc biệt của dư luận cũng như nhiều giới trong xã hội. Tuy nhiên cũng có người cho rằng, những người theo chủ nghĩa dân tộc cực đoan là tác giả của vụ tấn công khủng bố tối

27-7 bởi cách đây không lâu (tháng 1-2008) họ từng muốn ám sát nhà văn đoạt giải Nobel văn học 2006, ông Orhan Pamuk.

Vụ khủng bố kép tối 27-7 không những gây thiệt hại lớn về người và của, mà còn tạo nên một cảnh hỗn loạn chưa

từng thấy tại khu dân cư nhộn nhịp Gungoren, giữa thành phố Istanbul. Tất cả những cảnh tượng này đều được Đài truyền hình NTV ghi lại và chiếu cho mọi người xem. Tổng thống Abdullah Gul nhấn mạnh, vụ khủng bố tối 27-7 càng chứng minh sự tàn nhẫn của chủ nghĩa

khủng bố - không phân biệt phụ nữ, đàn ông, người già hay trẻ em, miễn là đạt được mục đích của chúng. Tổng thống Abdullah Gul coi vụ tấn công là sự tàn bạo của chủ nghĩa khủng bố. Còn Thủ tướng Recep Tayyip Erdogan thì khẳng định, vụ khủng bố kép chỉ càng khiến cho Chính phủ Thổ Nhĩ Kỳ thêm quyết tâm trong cuộc chiến chống khủng bố. Được biết, Thủ tướng Recep Tayyip Erdogan đã phải hủy cuộc họp nội các hàng tuần để có mặt tại hiện trường.

QUỲNH TRANG - TUẤN CƯỜNG
(Tổng hợp)

CẢNH SÁT ĐANG TIẾN HÀNH KHÁM NGHIỆM HIỆN TRƯỜNG